

Dr. sc. Sinan Alispahić

Rukovoditelj Sektora za vozače

PROCJENA I OCJENA SPOSOBNOSTI I VJEŠTINA KANDIDATA NA ISPITU

Mjerni instrument ispita vožnje!

OVLAŠTENI ISPITIVAČ

KOJI JE CILJ ISPITA?

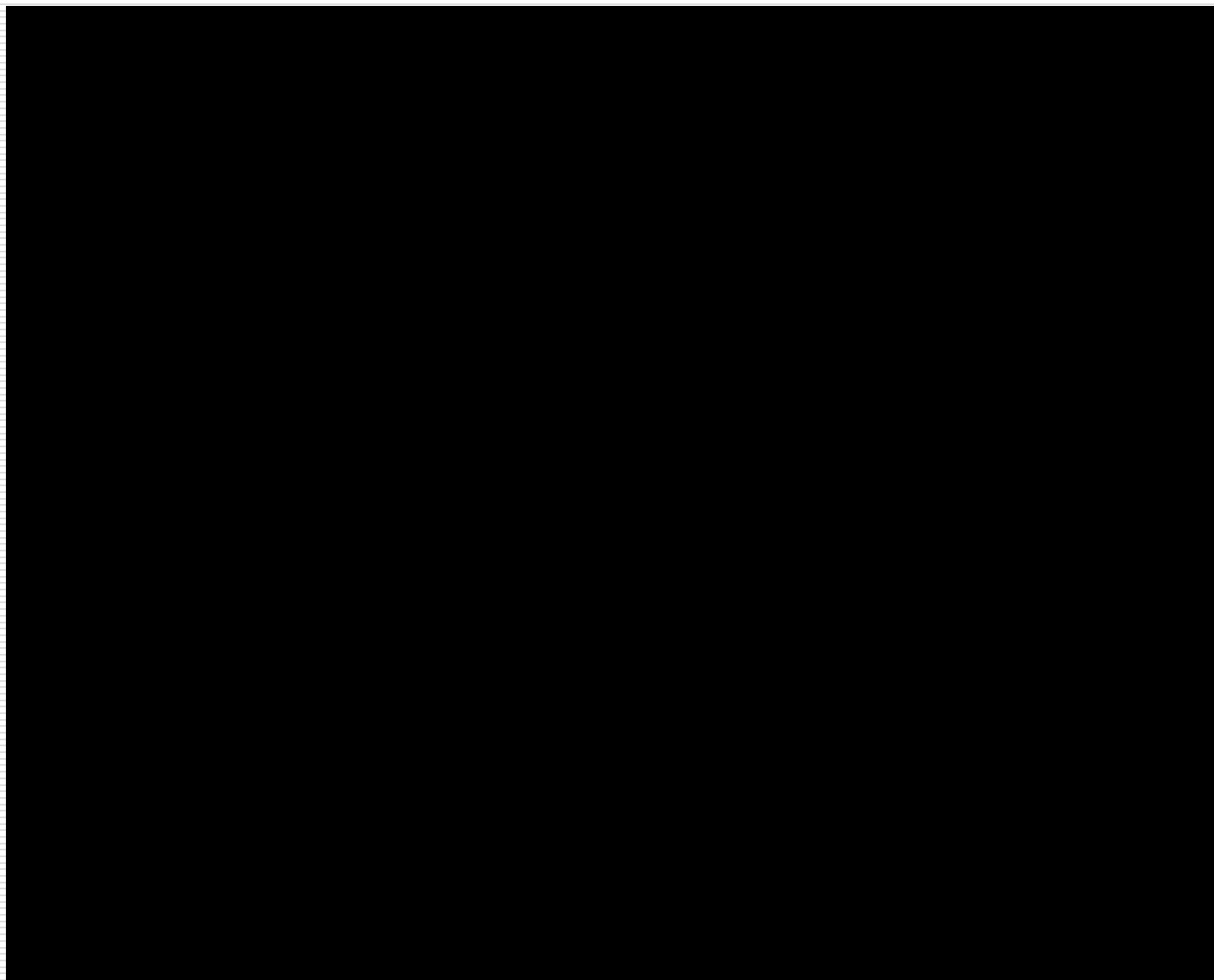

Cilj 1. Objektivan i korektan ispit

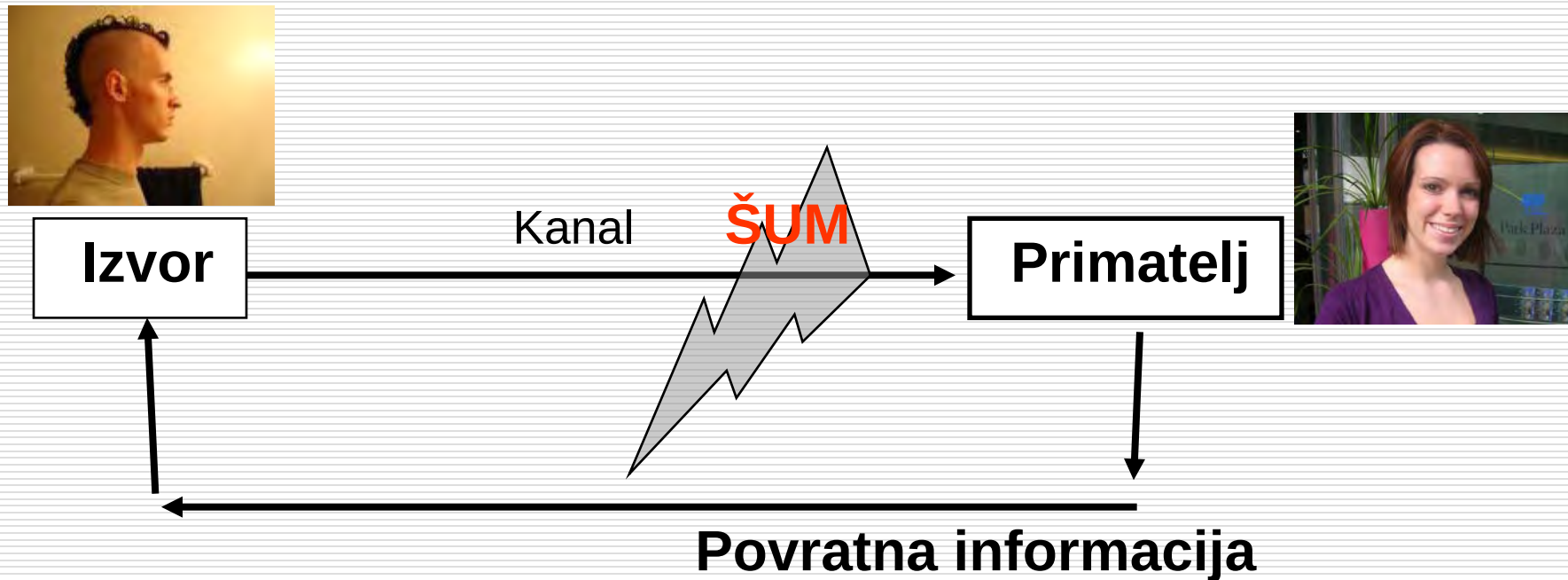

Cilj 2. Sigurnost u prometu

ŠTO JE KOMUNIKACIJA?

**Komunikacija je razmjena informacija
između pošiljatelja i primatelja**

O čega se sastoji komunikacija?

1. Sadržaj / poruka	ca 7 %
2. Govor tijela	ca 55 %
3. Kvalitet glasa	ca.... 38 %

OSVRT NA OSOBNA ISKUSTVA

- ☐ Ispitna situacija je u komunikacijskom smislu proces
- ☐ Ispitivač je odgovoran za tijek ispita pa i za tijek komunikacije
- ☐ Neke su komunikacijske situacije vrlo zahtjevne i traže ispitivače koji su vrlo vješti u komunikacijskim vještinama a ne samo vozačkim

ISPIT JE PROCES

Upoznavanje
Uvod

Vođenje ispita
Upute
kandidatu

Završetak
ispita
Obrazloženje
ocjene

Komunikacijski cilj:

Smanjiti napetost
kandidata

Komunikacijski cilj:

Smanjiti napetost
tijekom vožnje i
omogućiti praćenje
vožnje

Komunikacijski cilj:

Dati kandidatu
povratnu informaciju

ŠTO SVE UTJEČE NA USPJEŠNOST KOMUNIKACIJE?

- ☐ **Nerazumijevanje jezika**
- ☐ **Buka**
- ☐ **Stanje kandidata: ispitna trema, umor, glad, žeđ, alkohol i/ili droge, neke druge osnovne potrebe**
- ☐ **Psihofizičko stanje ispitivača**

ZAŠTO KANDIDATI IMAJU ISPITNU TREMU?

Izvori ispitne treme:

- **Zadaci – zadaci koji su novi ili teži za kandidata**
- **Ispitivač – kad se ponaša strogo, hladno i podcjenjivački**
- **Strah od neuspjeha – strah da će se osramotiti pred obitelji i prijateljima**

KAKO PREPOZNATI TREMU?

Neki kandidati:

- ☐ **Ne mogu niti započeti ispit**
- ☐ **Pokazuju prekomjerni nemir ruku, očiju, nogu ili tijela, prekomjerno se znoje**
- ☐ **Imaju čak vrtoglavicu i/ili osjećaju mučninu**
- ☐ **Na upit teško progovaraju i imaju i drugih poteškoća s govorom (teško pronalaze riječi, zamuckuju, prebrzo govore ili govore kao navijeni)**
- ☐ **Neki se pretjerano i neprirodno smješkaju**

UPOZNAVANJE I UVOD

- Predstavite se i pozdravite kandidata, nasmijte se i govorite laganije
- Dajte kandidatu priliku da progovori, postavite pitanje na koje sigurno zna odgovor
- Upoznajte kandidata s tim što će se sve događati za vrijeme ispita
- **Recite rečenicu: “ Bez obzira kako će ispit završiti, ovo će za vas biti korisno vozačko iskustvo. „**
- Upitajte kandidata kada želi vašu povratnu informaciju
- **Preuzmite odgovornost za atmosferu na ispitu, jer će je se kandidat sjećati cijeli život**

VOĐENJE ISPITA I DAVANJE UPUTA KANDIDATU

Opće smjernice:

1. Upute izgovarati smirenim glasom, razgovjetno, nešto sporije od svakodnevnog razgovora.
2. Upute dati dovoljno rano, kako bi i najsporiji kandidat mogao pravodobno reagirati.
3. **U slučaju jakih znakova ispitne treme prekinite ispit kako bi kandidat mogao uspostaviti kontrolu nad svojim emocionalnim i fizičkim stanjem.**
4. Neverbalno pokažite da ste u kontaktu s kandidatom, da pratite što radi, da ste zainteresirani (promatrajte ga).

VOĐENJE ISPITA I DAVANJE UPUTA KANDIDATU

VOĐENJE KANDIDATA KROZ ISPIT	VOĐENJE ISPITA SA ZADANIM CILJEM	KOMBINIRANA PROVEDBA ISPITA
+ Kandidatu pruža osjećaj sigurnosti + Ispitivač je siguran da će moći ispitati određenu vještinu propisanu sadržajem ispita	+ Kandidatu pruža veću slobodu u odabiru puta do cilja + Samostalna vožnja dolazi više do izražaja + Kandidat pokazuje i mogućnost planiranja, snalaženja i donošenja odluka u vožnji + Vožnja na osnovi prometne signalizacije + Situacija istovjetna realnom životu	+ Ispitivač je siguran da će moći ispitati propisane sadržaje ispita i procjenjuje njegovu vještinu + Samostalna vožnja dolazi više do izražaja + Situacija istovjetna realnom životu
- Kandidat je pasivan, ne treba donositi odluke - Situacija slična vožnji uz navigaciju - Nesamostalna vožnja	- Moguće je da se neke vještine neće demonstrirati koje su propisane sadržajem ispita	- Trajanje ispita

ISPIT KAO KOMUNIKACIJSKI PROCES

Upoznavanje Uvod

Komunikacijski cilj:

Smanjiti napetost kandidata

Kako?

Ostvarite bliskost i korektnost.

Dajte logistički okvir

Vođenje ispita Upute kandidatu

Komunikacijski cilj:

Smanjiti napetost tijekom
vožnje i omogućiti promatranje
vještine vožnje

Kako?

Uklonite što je više moguće
prepreka u komunikaciji.

Dajte jasne i potpune upute

Završetak ispita Obrazloženje ocjene

Komunikacijski cilj:

Dati kandidatu povratnu
informaciju

Kako?

Koristeći objašnjenje koje
kandidat može čuti i
usmjeravajući ga na sljedeće
akcije.

ZAVRŠETAK ISPITA

Opće smjernice:

1. Izrecite jasno je li kandidat položio ispit ili nije. Temeljem znanja, vještina i ponašanja koja ste danas pokazali vi ste položili/niste položili ispit.
2. **Obrazložite učinak koristeći činjenice**
3. Pitajte kandidata što on misli o onom što je pokazao na ispitu.
4. **Usmjerite kandidata na buduće – sljedeće korake.**
Oni koji su položili – uputiti ih na stjecanje iskustva i brigu za sigurnost u prometu.
Oni koji nisu položili – uputiti ih na dodatnu edukaciju s naglaskom na ono što trebaju posebno uvježbavati.

Kako postupiti ako je kandidat nezadovoljan rezultatom?

1. UVAŽITE

Uvažite osobu ili situaciju („Vidim da ste ljuti...“; Razumijem da ste razočarani...” Razumijem da ste očekivali drugačiji ishod...”)

2. IZRAZITE OSJEĆAJ

Izrazite svoj osjećaj ili stav po pitanju onog što ste uvažili u prethodnom koraku („I ja bih bio na vašem mjestu...“; „Žao mi je zbog toga...”)

3. POVEDITE

Izrecite svoj cilj u toj situaciji jasno i precizno, čvrsto ali dobronamjerno („Predlažem da zajedno sjednete sa svojim instruktorom; „Molim vas da...”)

GOVOR TIJELA KANDIDATA!

- izraz lica
- pogled

- držanje
- geste

- razmak
- dodir

Kandidat koji
je spreman
slušati
vas!

Kandidat
koji se
boji!

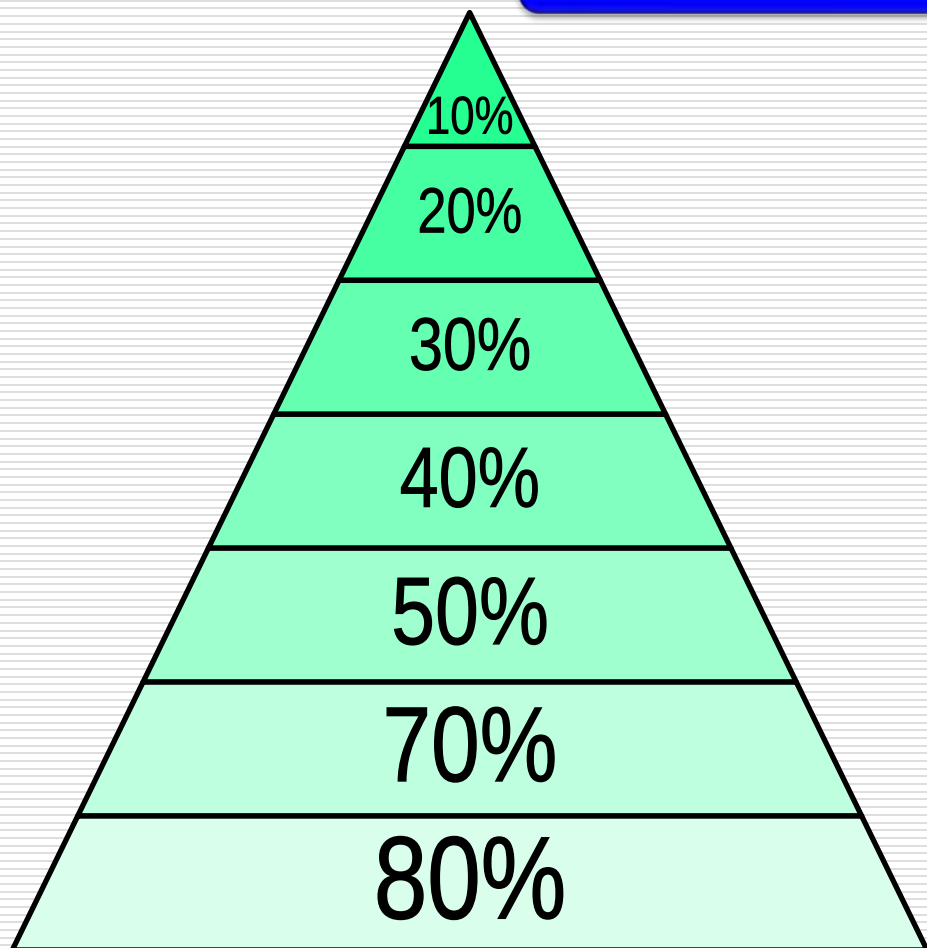

Kandidat
koji je
zadovoljan,
dobro
raspoložen:

Kandidat
koji je
razočaran!

ŠTO ZAPAMTIMO?

što pročitamo

što čujemo

što vidimo

što vidimo i čujemo

što pročitamo, vidimo i čujemo

što vidimo, čujemo i koristimo
(diskusija sa ostalima)

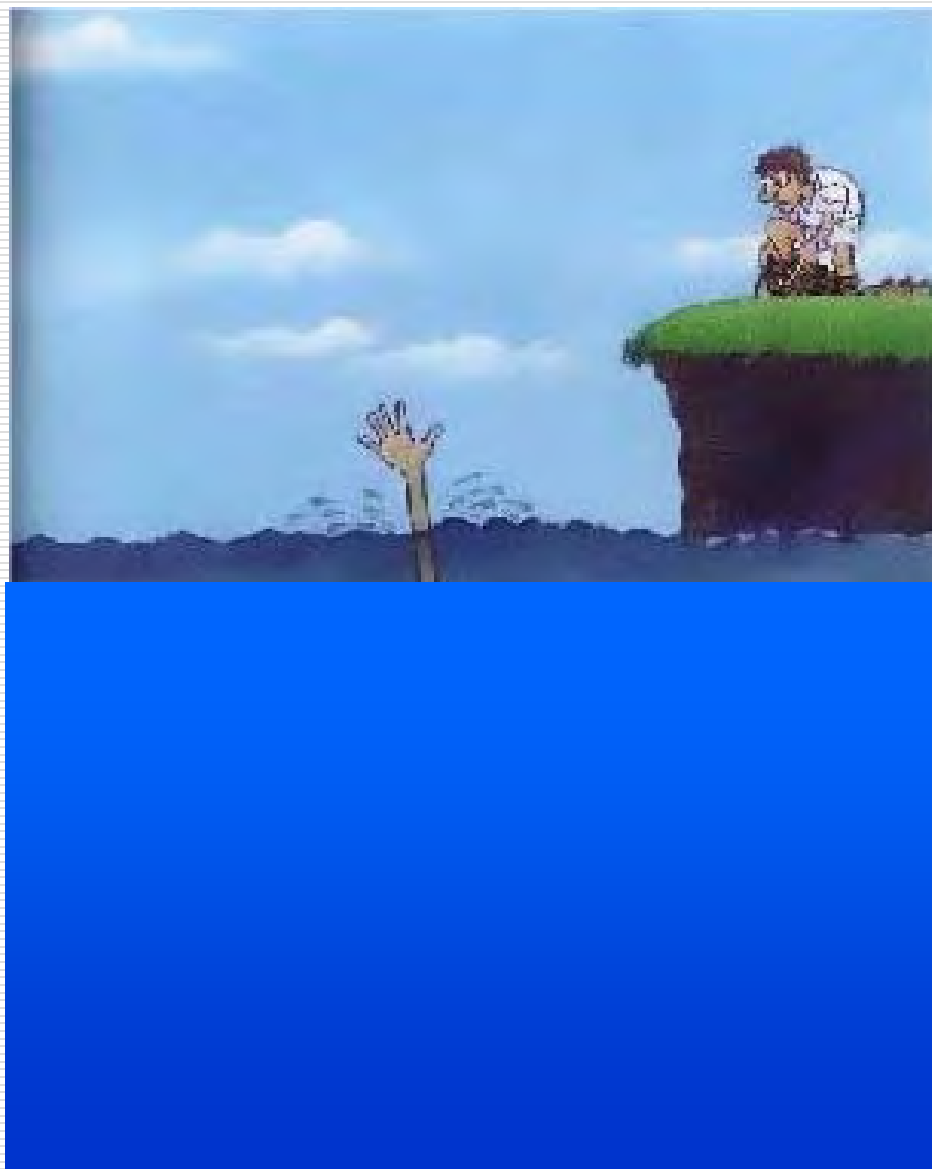
što sami primijenimo (napravimo)

William Glaser, Educational Psychologist

Izvor: <http://www.in-spiros.com/training.shtml>

Koliko ima T slova??

**GOTOVI NACRTI REZULTAT SU
GODINA ZNANSTVENOG
ISTRAŽIVANJA U KOMBINACIJI S
DUGOGODIŠNJIM ISKUSTVOM
INFORMIRANJA**

1. Kriteriji za ispitivanje: valjanost, pouzdanost, objektivnost

Valjanost

Moram točno provjeriti što trebam ispitivati?

Pouzdanost

Mogu li se osloniti da sam uvijek isti na ispitu?

**Objektivnost = ispitivanje bez
ljudskih utjecaja:**

Moji
osjećaji, mišljenja, ideologija, simpatija,
antipatija, netrpeljivost, predrasude,
ispiti prije, autoškola, ...

Ispitivač ne postoji kao osoba, nego kao
profesionalac s jasnom ulogom!

Komunikacija
prije i tijekom
ispita

upute

**1. Kriteriji za ispitivanje:
valjanost, pouzdanost, objektivnost**

**Komunikacija
prije i tijekom
ispita**

**2. Staviti sebe u poziciju
kandidata. Kakav je osjećaj?**

**3. Stvoriti atmosferu za ispit
pomoću standardiziranih uputa**

upute

3. Stvoriti atmosferu za ispite pomoću standardiziranih uputa

Komunikacija
prije i tijekom
ispita

Upute moraju biti neovisne od:

1. Karaktera ispitivača
2. Mentalnog stanja ispitivača
3. Ostalih utjecaja

Pitajte kandidata što ona ili on treba biti ispitan. To je njegov / njezin ispit.

Rezultat ovisi o njoj/mu a ne o ispivaču.

Ispitivač je odgovoran za upute, a kandidat za rezultat.

3. Stvoriti atmosferu za ispite pomoću standardiziranih uputa

**Komunikacija
prije i tijekom
ispita**

**Budite prijatelji načinom na koji
govorite, ali čisti u predmetu**

**Glavni izazov: što mogu učiniti
da se vidi da sam neutralan?**

**1. Kriteriji za ispitivanje:
valjanost, pouzdanost, objektivnost**

**Komunikacija
prije i tijekom
ispita**

**2. Staviti sebe u poziciju kandidata
Kakav je osjećaj?**

**3. Stvoriti atmosferu za ispite
pomoću standardiziranih uputa**

**4. Komunikacija za vrijeme ispita
malo ili uopće ne**

upute

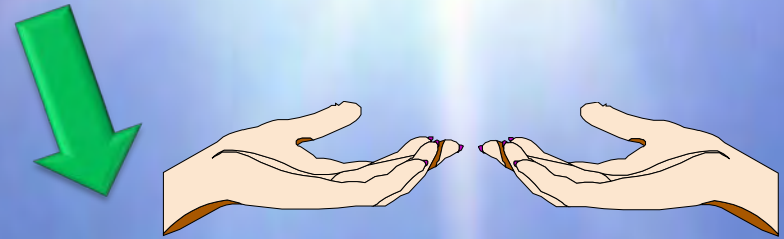
Komunikacija nakon ispita

Jedni protiv drugih:

**Konverzacija postaje
bojno ciljanje pobjednika
i gubitnika**

Cilj: Dobitnici i gubitnici

Jedni s drugima:

**Ciljanje na razmjenu
činjenica što je najbolje**

Cilj: pronalaženje istine

PROGRAM VOZAČKOG ISPITA

NN 155/2008. i 141/2011.

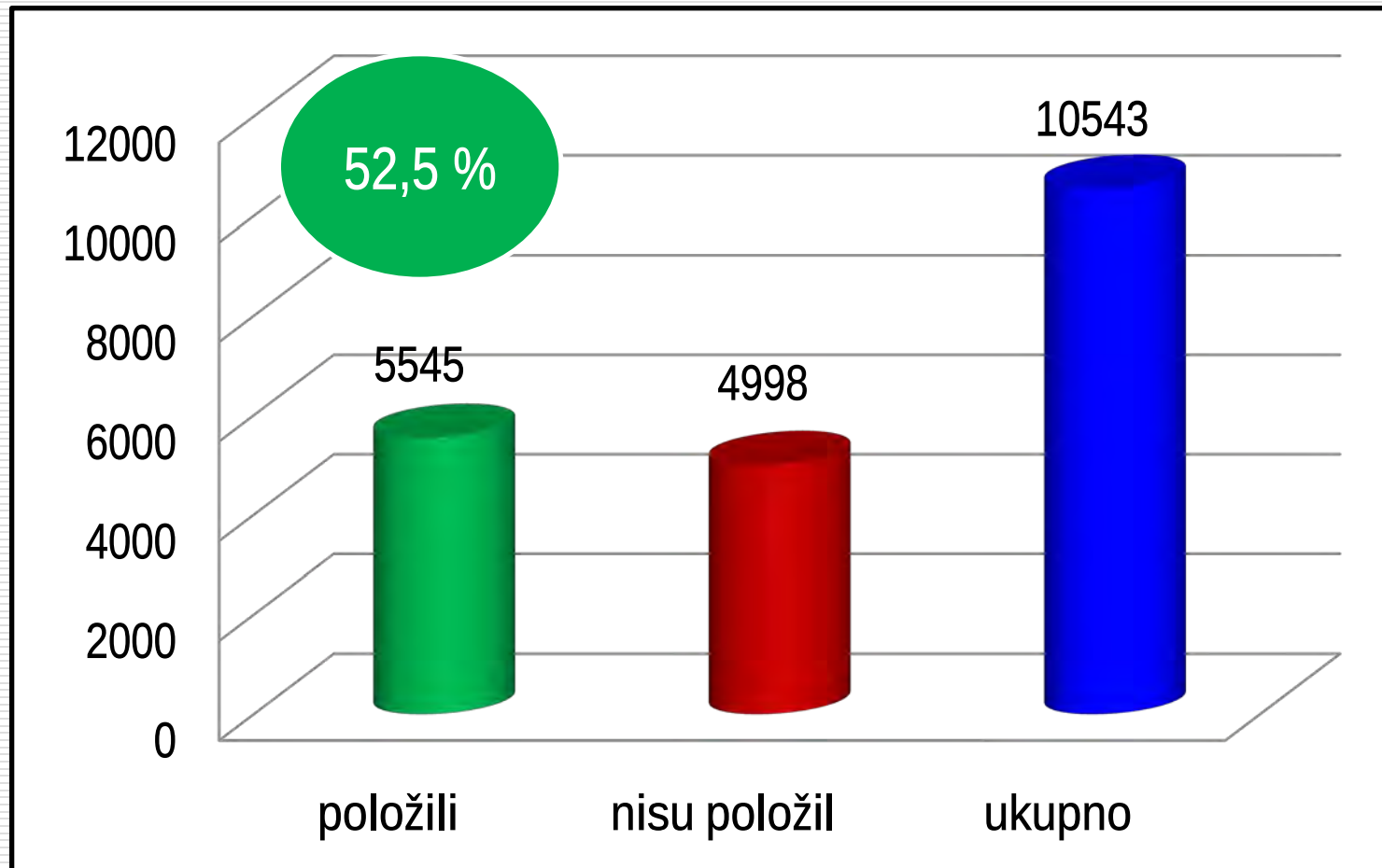
OCJENJIVANJE ISPITA

Kandidat će položiti ispit:

- ako ne učini više od 20 različitih pogrešaka
- ukoliko ne ponovi treći puta istu pogrešku koju smije učiniti samo dva puta (osim ako je drugačije propisano)
- odnosno ako ne ponovi drugi puta pogrešku koju smije učiniti samo jedanput
- Postupke i ponašanje kandidata koji su naročito opasni za sigurnost prometa ovlašteni ispitivač odmah upisuje kao diskreditirajuću ocjenu zbog koje kandidat neće položiti ispit

Broj kandidata koji je pristupio polaganju
VI u IC Zagreb - 09/2011

ISPIT NA JAVNOJ CESTI

ISPITNI LIST
ukupan broj pogrešaka

70

- Priprava za vožnju
- Uključ./isklj. vozilom u promet
- Utvrđivanje uvjeta za sigurno obav. radnji vozilom
- Polazak vozilom na uzdužnom nagibu
- Okretanje vozila
- Parkiranje vozila
- Vožnja-kretanje vozilom
- Vožnja raskrižjem
- Postupak prema znakovima u prometu
- Vožnja A/C, B/C i cestom izvan naselja
- Brzina vožnje - kretanje
- Pretjecanje i obilaženje
- Ponašanje prema drugim sudionicima u prometu
- Samostalna i sigurna vožnja

• 23 pogreške – mogućnost ponavljanja dva puta

33%

• 28 pogrešaka - kandidat može napraviti jedanput

40%

• 19 diskreditirajućih pogrešaka

27%

ISPITNI LIST

HAK
Hrvatski Auto savez

ISPITNI LIST

ZA PROVEDBU ISPITA IZ UPRAVLJANJA VOZILOM KATEGORIJE

Kandidat (ime i prezime)			Roditelj		
MBOŠOB					
Datum rođenja			Prebivalište		
Autoškola					
Instruktor vožnje			Matični broj		
Marka i tip vozila			Vozilo bez papučice	DA	NE
Polaže			Broj dozvole		
Potpis kandidata			Registarska oznaka		
			Motor	Diesel	Benzin
			Datum		
			Broj knjižice kandidata		

ISPIT NA PROMETNOM VJEŽBALIŠTU

Isprva započeo u sati Isprva završio u sati Trajanje ispita minuta

1. Priprema za sigurnu vožnju

	1.P.	2.P.	3.P.
1. Osvjetljenje dnevno preventivnog tehničkog pregleda			
2. Priprema sjedišta, sigurnosni pojas, zrcala, kontrola sigurnosnog pojasa, opreme vozila			
3. Kontroliranje tahografa - nadzornog uređaja (popuna zapisnog lista, postavljanje, očitavanje...)			
4. Provjera tiska zračenja u sustavu kočenja			
5. Provjera tereta i prostora za teret (ima nema, deklaracija)			
6. Spajanje i odvajanje vožnjog i priključnog vozila			
7. Kontroliranje zadnjeg zrcala			
8. Čišćenje autoklona, pisanje puta, uporaba elektroničkih sustava za navigaciju... (za C1,C1E,C,C+E,D)			

2. Posebne radnje vožnjom

	1.P.	2.P.	3.P.
9. Vožnja po pravcu usporioj unatrag s promjenom smjera			
10. Parkiranje vozila zbog ulova/obavljanja			
11. Kočenje i zaustavljanje			

A1, A2, A i M kategorija vozila

	1.P.	2.P.	3.P.
12. Skidanje i postavljanje vozila na kočice			
13. Pokretanje bez pomoći motora hodajući uz vozilo			
14. Vožnja po pravcu i zaustavljanje			
15. Slalom vožnja malom brzinom			
16. Vožnja po osmici			
17. Kočenje i zaustavljanje			

3. Sve radnje vožnjom - za sve kategorije vozila

	1.P.	2.P.	3.P.
18. Uporaba spojke, kočnice i akceleratora			
19. Uporaba pokazivača smjera i svjetala na vozilu			
20. Ispitivanje (uključivanje) motora radu rad (za C, D, C+E i D+E - 1x, DG)			
21. Nadzor nad vozilom tijekom odvijanja radnji			
22. Drugo			

Kandidat isprva na prometnom vježbalištu ☐ POLOŽIO ☐ NJE POLOŽIO ☐

Potpis i faksimil ovlaštenog ispitivača

Legenda: 1.P. - prva pogreška, 2.P. - druga pogreška, 3.P. - dodatna pogreška

Isprva na prometnom vježbalištu položio je iz poliklase, dana 201. .

ISPIT NA JAVNOJ CESTI

KRITERIJI OCJENJIVANJA

Isprva na prometnom vježbalištu položio je iz poliklase, dana 201. .

1. Priprema za sigurnu vožnju

	1.P.	2.P.	3.P.
1. Osvjetljenje dnevno preventivnog tehničkog pregleda			
2. Priprema sjedišta, sigurnosni pojas, zrcala, kontrola sigurnosnog pojasa, opreme vozila			
3. Kontroliranje tahografa - nadzornog uređaja (popuna zapisnog lista, postavljanje, očitavanje...)			
4. Provjera tiska zračenja u sustavu kočenja			
5. Provjera tereta i prostora za teret (ima nema, deklaracija)			
6. Spajanje i odvajanje vožnjog i priključnog vozila			
7. Kontroliranje zadnjeg zrcala			
8. Čišćenje autoklona, pisanje puta, uporaba elektroničkih sustava za navigaciju... (za C1,C1E,C,C+E,D)			

2. Posebne radnje vožnjom

	1.P.	2.P.	3.P.
9. Vožnja po pravcu usporioj unatrag s promjenom smjera			
10. Parkiranje vozila zbog ulova/obavljanja			
11. Kočenje i zaustavljanje			

A1, A2, A i M kategorija vozila

	1.P.	2.P.	3.P.
12. Skidanje i postavljanje vozila na kočice			
13. Pokretanje bez pomoći motora hodajući uz vozilo			
14. Vožnja po pravcu i zaustavljanje			
15. Slalom vožnja malom brzinom			
16. Vožnja po osmici			
17. Kočenje i zaustavljanje			

3. Sve radnje vožnjom - za sve kategorije vozila

	1.P.	2.P.	3.P.
18. Uporaba spojke, kočnice i akceleratora			
19. Uporaba pokazivača smjera i svjetala na vozilu			
20. Ispitivanje (uključivanje) motora radu rad (za C, D, C+E i D+E - 1x, DG)			
21. Nadzor nad vozilom tijekom odvijanja radnji			
22. Drugo			

Kandidat isprva na prometnom vježbalištu ☐ POLOŽIO ☐ NJE POLOŽIO ☐

Potpis i faksimil ovlaštenog ispitivača

Legenda: 1.P. - prva pogreška, 2.P. - druga pogreška, 3.P. - dodatna pogreška

Isprva na prometnom vježbalištu položio je iz poliklase, dana 201. .

ISPIT NA JAVNOJ CESTI

KRITERIJI OCJENJIVANJA

Isprva na prometnom vježbalištu položio je iz poliklase, dana 201. .

1. Priprema za sigurnu vožnju

	1.P.	2.P.	3.P.
1. Osvjetljenje dnevno preventivnog tehničkog pregleda			
2. Priprema sjedišta, sigurnosni pojas, zrcala, kontrola sigurnosnog pojasa, opreme vozila			
3. Kontroliranje tahografa - nadzornog uređaja (popuna zapisnog lista, postavljanje, očitavanje...)			
4. Provjera tiska zračenja u sustavu kočenja			
5. Provjera tereta i prostora za teret (ima nema, deklaracija)			
6. Spajanje i odvajanje vožnjog i priključnog vozila			
7. Kontroliranje zadnjeg zrcala			
8. Čišćenje autoklona, pisanje puta, uporaba elektroničkih sustava za navigaciju... (za C1,C1E,C,C+E,D)			

2. Posebne radnje vožnjom

	1.P.	2.P.	3.P.
9. Vožnja po pravcu usporioj unatrag s promjenom smjera			
10. Parkiranje vozila zbog ulova/obavljanja			
11. Kočenje i zaustavljanje			

A1, A2, A i M kategorija vozila

	1.P.	2.P.	3.P.
12. Skidanje i postavljanje vozila na kočice			
13. Pokretanje bez pomoći motora hodajući uz vozilo			
14. Vožnja po pravcu i zaustavljanje			
15. Slalom vožnja malom brzinom			
16. Vožnja po osmici			
17. Kočenje i zaustavljanje			

3. Sve radnje vožnjom - za sve kategorije vozila

	1.P.	2.P.	3.P.
18. Uporaba spojke, kočnice i akceleratora			
19. Uporaba pokazivača smjera i svjetala na vozilu			
20. Ispitivanje (uključivanje) motora radu rad (za C, D, C+E i D+E - 1x, DG)			
21. Nadzor nad vozilom tijekom odvijanja radnji			
22. Drugo			

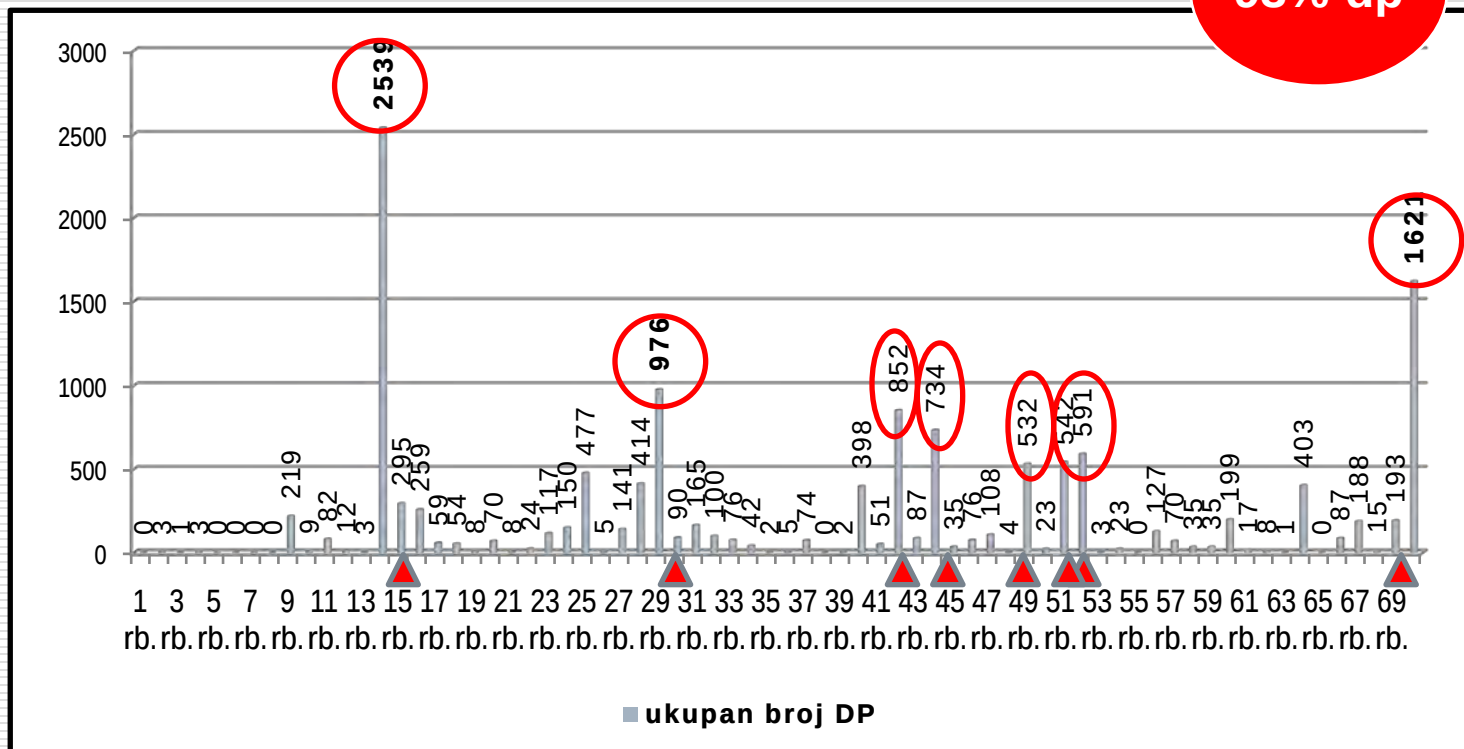
Kandidat isprva na prometnom vježbalištu ☐ POLOŽIO ☐ NJE POLOŽIO ☐

Potpis i faksimil ovlaštenog ispitivača

Legenda: 1.P. - prva pogreška, 2.P. - druga pogreška, 3.P. - dodatna pogreška

Koje su pogreške sadržane u IL?

93%-dp

14. Utvrđivanje uvjeta prije započinjanja radnje vozilom – 18,7 %

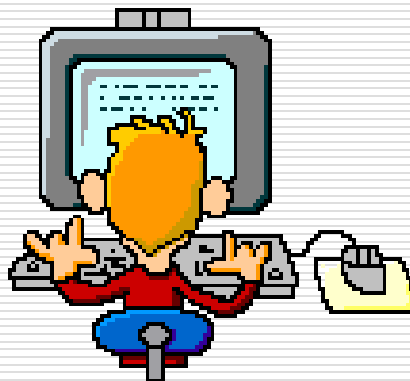
29. Korištenje kolnika ili prometne trake – 7,2 %

42. Propuštanje vozila i prednost prolaska – 6,2 %

44. Prestrojavanje i izbor prometne trake – 5,4 %

70. Reagiranje instruktora vožnje – 11,9 %

alispahic@hak.hr

**HVALA VAM
NA POZORNOSTI!**